

DISQUISITIO II.

De Sacramento Baptismi.

PROOEMIUM.

Christus... his qui in carcere erant spiritibus veniens praedicavit: qui increduli fuerant aliquando, quando expectabant Dei patientiam in diebus Noe, cum fabricaretur arca: in qua pauci, id est, octo animae salvatae factae sunt per aquam. Quod et eos nunc similis formae salvos facit Baptisma non carnis depositio sordium, sed conscientiae bonae interrogatio in Deum per resurrectionem Jesu Christi (1).

De hoc primo et mirabili, prout temporis augustiae patiantur, agemus Sacramento, quod janua dicitur ceterorum Sacramentorum. Quam autem sit praecellens colligi potest ex signis quibus illud Deus praefigurari voluit. S. Petrus significatum docet in illa Arca, qua cum Noe totum genus hominum fuit ab universalis ruina liberatum: Paulus autem (2) typum Baptismi fuisse declarat, *Nubem* illam ac *Mare* quibus Moyses populum illum baptizavit, id est, a tyrannide Aegyptiorum eduxit: *Omnes in Moyse* (3; *Moyses*, per Moysen) *baptizati sunt, in nube et in mari*. Sicut enim Israel, ducente Moyse, obumbrante nube, sinum aperiente mare, cum servus esset Pharaonis, factus fuit populus Dei: sic obumbrante Spiritu Sancto, baptizante Christo, aqua mundante, a diabolo liberamur ac filii Dei effeimus, peccatis mortui ut renati iustitia vivamus. Alias praetermittimus Baptismi figuras, quas SS. Patres expendunt: ut Jordanis fluminis conversio, quam exponit S. Ambrosius: Circumcisio, prout explicat Optatus, etc. Illud meminisse sufficiat, Christum D. baptizari voluisse ut aquas nostri Baptismatis consecraret, sicut passim exponunt Patres cum Nazianzeno (3): «Joannes baptizat et accedit Jesus, sanctificans quidem et ipsum, qui baptizat, praecipue tamen ut et veterem Adam sepeliat in aquis... Ascendit Jesus de aquis, secum quodammodo demersum educens et elevans

(1) I Petri, III, 19-21.—(2) I Cor. X, 2.—(3) Orat in S. Luminaria.

»mundum.» Et Hieronymus (1): «Salvator accepit Baptismum, »ut Jordanis aquas sanctificans, per descensionem columbae Spiritus Sancti in lavaero credentium monstraret adventum.»

PARTITIO GENERALIS.

CAPUT I. De existentiâ Baptismi et ejusdem effectibus.

- II. De natura Baptismi.
- III. De unitate et definitione Baptismi.
- IV. De necessitate Baptismi.
- V. De Baptismi ministro.
- VI. De subiecto Baptismi.

CAPUT I.

De Existentiâ Baptismi et ejusdem effectibus.

ARTICULUS I.

De Baptismi existentiâ.

THESIS I.

Datur in Ecclesia Baptismus a Christo institutus.

Nota 1.º *Baptismus* a voce graeca βαπτίζω dicitur, quae immergere in aqua significat: Βαπτισμός autem immersionem seu lavacrum. Pluribus aliis nominibus SS. Patres Baptismum vocant, aliamque ejus significantes excellentiam. Diversa ejusmodi nomina explicant Nazianzenus (2), Basilius (3), Chrysostomus (4), etc. Sic ex. gr. vocatur: *Gratia, Donum, Illuminatio, Signaculum, Regeneratio, Praesidium, Coeli iter, Regni coelestis Conciliatio, Adoptio*, etc.

II. Baptismum intelligimus nunc lavacrum in aqua sub praescripta verborum forma ad sanctificationem aliquam ordinatum. Exposita deinde ejusdem natura, elucebit quae sit Baptismi definitio physica et metaphysica.

III. Thesis est de fide catholica; quam paucis exceptis veteribus quibusdam haereticis, qui a Malo Principio dixerunt profuere Bap-

(1) In Matth.—(2) Hom. 40.—(3) Exhort. ab bapt. Hom. 13.—(4) Hom. ad baptizandos.

tismum, ut Gnostici, (1) Valentiniani, etc.; et nonnullis apostatis ac rationalistis recentibus, qui omnem e revelatione ortam veritatem rejiciunt; ceteri omnes, etiam haeretici et schismatici, retinuerunt.

2. I.^a Pars evidenter patet. 1.º SS. Scripturae testantur passim, Petrus Judaeis rogantibus (2): *Quid faciemus, viri fratres? respondit: Poenitentiam agite, et baptizetur unusquisque vestrum in nomine Jesu Christi, in remissionem peccatorum.* Et Paulus (3): *Christus dilexit Ecclesiam, et se ipsum tradidit pro ea mundans lavacro aquae in verbo vitae.* Et iterum (4). Accedamus cum vero corde in plenitudinem fidei, aspersi corde a conscientia mala, et abluti corpus aqua munda.

2.º In symbolo fidei Constantinopolitano dicit Ecclesia: «Confiteor unum Baptisma in remissionem peccatorum.»

3. 3.º Gelasius Cyclicenus (5) refert hunc canonem Conc. Nicaeni: «Baptisma nostrum non oculis corporis considerandum est sed mentis. Aquam vides: considera virtutem Dei in aquis latentem. Per sacram invocationem plenas sanctificatione Spiritus et ignis divini aquas considera.» S. Athanasius (6) quam intime spectet ad Ecclesiam Baptismus docet: «Insuper sanctum Baptisma in quo totius fidei nostrae posita est constitutio, non in Verbum, sed in Patrem et Filium et Spiritum Sanctum datur.» Origenes autem, prout refert ipse Athanasius (7), ait: «In rationabilibus continentur catechumeni et ethnici... Spiritus vero sanctus in iis solis est, qui sui participes effecti sunt in Baptismatis collatione.» Hieronymus (8): «Pro superioribus victimis et holocaustis... Evangelii mihi placet religio: ut baptizemini in sanguine meo per lavacrum regenerationis, quod solum potest peccata dimittere. Nisi enim quis renatus ex aqua et spiritu, non intrabit in regnum coelorum.»

4. II.^a Pars prob. 1.º Patet ex dictis supra (9), Christum D. instituisse Baptisma.

2.º Ipse Dominus dixit (10): *Nisi quis renatus fuerit ex aqua et Sp. Sancto non potest introire in regnum Dei.* Et iterum (11). *Evangelii docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris et Filii et Sp. Sancti.*

5. 3.º Athanasius a Christo institutum Baptisma certo praesupponit: «Nostrae quoque fidei caput (Baptismus, scil.) eodem

(1) Irenaeus. L. 1, c. 21.—(2) Act. II, 37, 38.—(3) Ad Eph. V, 25, 26.—(4) Hebr. X, 22.—(5) L. 7, c. 21.—(6) Orat. 4, contr. Ariam, n. 21.—(7) Ep. 4 ad Serap., n. 9.—(8) In Isaia, c. 1.—(9) De Sac. Disq. I, thes. XIII.—(10) Jo. III, 5.—(11) Math. XXVIII, 19.

»voluit spectare. Nec enim nos in nomine Non-facti et Facti, vel in nomine Non-creati et Creati baptizari jussit; sed in nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti.» Ambrosius autem (1): «Non merita personarum consideres, sed officia sacerdotum. Et si merita spectes... Petri quoque merita spectato, et Pauli qui acceptum a Domino Jesu hoc nobis mysterium (Baptisma) tradiderunt.» Et Hieronymus (2): «Latus Christi percutitur lancea, et Baptismi atque martyrii pariter Sacramenta funduntur. Mittit Apostolos ad Gentes et praecipit eis, ut baptizent eos in mysterio Trinitatis.» S. Gregorius. Nys. (3) ostendit: «Idem esse baptisma Joannis cum eo quod a Salvatore nostro Christo factum est... Quemadmodum lex mosaica umbram habere dicitur futurorum bonorum, non veram ipsam rerum imaginem, ita quoque de baptismo illo in poenitentiam censendum est.» Et rursus (4): «Lancea latus ejus perfodiunt, unde cruor aqua mixtus scaturit; quod eulogiae mysticae et sancti Baptismatis imago quaedam erat atque primitiae. Christi enim est vere et a Christo sanctum Baptisma, et mysticae eulogiae vis ex sancta nobis carne prodiit.»

6. Obj. Ante Christum judaei baptismo utebantur, et prius quam baptizaret Christus, baptizabat Joannes, a quo et baptizatus Christus ipse. Ergo non est a Christo institutus Baptismus.

Resp. Dist. *ant.* Baptismo utebantur judaei et Joannes baptizabat, sub eadem significatione et efficacia, qua baptizavit Christus: nego *ant.* Sub diversa significatione et effectus; conc. *ant.* ac nego *conseq.*

Inst. Baptizavit Joannes in remissionem peccatorum (5); sed non aliud efficiebat Christi Baptismus (6); ergo eadem erat vis et significatio.

Resp. Dist. *maj.* Baptizavit Joannes in remissionem peccatorum, virtute ipsius baptismatis; nego *maj.* Virtute poenitentiae, quam significabat baptismus ille; conc. E contra: Baptismus Christi gratiam effundebat Spiritus Sancti ut testatus est Joannes (7); *Ego quidem aqua baptizo vos; ipse vos baptizabit in Spiritu Sancto.* Praeter ipsam verborum formam Baptismi Christi, in effectu etiam disparem fuisse a baptismo Joannis definit Trident. Concilium (8): «Si quis dixerit, Baptismus Joannis habuisse eandem vim cum Baptismo Christi: anath. sit.»

(1) De myst. c. 5.—(2) Ep. 69 ad Ocean. n. 6.—(3) In Jo. III, 24.—(4) Ibidem XII, 32.—(5) Luc. III, 3.—(6) Act. II, 38.—(7) Luc. III, 16.—(8) Sess. VII, c. 7, de Bapt.

SCHOLIUM.

De institutionis tempore.

7. Quo tempore institutus fuerit a Christo D. Baptismus, inquirunt theologi, nec una illorum est sententia.

Aliqui dicunt institutum fuisse post Passionem; dicente Domino: *Ite, docete omnes gentes, baptizantes eos...* Haec est opinio Leonis P. M. (1), Alens, etc. et probabilem dicit Cano. Alii sentiunt ante Passionem extitisse Baptismum Christi, non tamen in Jordane, sed post fuisse institutum. Ita Sotus, Coninch, etc. Estius, cum aliis, putat, tunc fuisse statutum, cum dixit Dominus Nicodemo: *Nisi quis renatus fuerit ex aqua...* (2).

8. Magister Sent. D. Thomas (3), Suarez, Bellarminus, etc. ajunt instituisse Christum Baptisma, cum baptizatus est in Jordane: necessitatem autem ejusdem statutam post Resurrectionem. Hanc communiter tenent sententiam theologi, et docet Catechismus Conc. Trid. (4).

9. Confirm. SS. Patrum testimoniis. S. Hilarius (5): «Non ille necessitatem habuit abluendi: sed per illum in aquis ablutionis nostrae erat sanctificanda purgatio... Atque ita et Prophetiae testimonio lavacro non eget, et exempli sui auctoritate humanae salutis sacramenta consummat; hominem et assumptionem sanctificat et lavaero.» S. Ambrosius (6): «Baptizatus est ergo Dominus non mundari volens, sed mundare aquas; ut ablutae per carnem Christi, quae peccatum non cognovit, Baptismatis jus haberent.» S. Gregor. Naz. (7): Baptizatus (Christus) quidem est ut homo; «sed peccata sustulit ut Deus: non quod lustrationibus indigeret, sed ut aquis ipsis sanctitatem afferret.» Et rursum: «Baptizatus Joannes. Jesus accedit: forsan quidem ut ipsum quoque, a quo baptizatur, sanctificet; procul dubio autem, ut totum veterem Adam in aquis sepeliat, ante hos et propter hos Jordanem sanctificans.» S. Hieronymus (8), ideo Dominum baptizari voluisse docet. «Ut Jordanis aquas sanctificans, per descensionem columbae, Spiritus Sancti in lavaero credentium monstraret adventum.» S. Augustinus (9) ait: Veniebat Dominus (ad Joannem) ad commendandam etiam in

(1) Ep. 16, c. 3, edit. fr. Ball — (2) Jo. III, 5, — (3) 4 Dist. 3, q. 1, 2, 5 — (4) De Bap. n. 20 et 21, — (5) In Matth. 2, n. 5, — (6) In Luc. II, c. ult. n. 83, — (7) Or. 29, n. 20. Et or. 39, n. 5, — (8) In Matth. 3, — (9) Serm. 293, 13.

»Baptismo humilitatem, ad ipsius Sacramenti consecrationem.» S. Damascenus (1): «Baptizatus est... ut Baptismum sanctificaret, ut semet suscipiendi Baptismi formam et exemplum praeberet.»

V. Beda (2) ait: «Aquis ablutas per carnem Christi, peccati nesciam, Baptismi jus induisse, et vim regenerativae sanctificationis concepissee.» Vide quoque Epiphanium, in *Expositione fidei* eandem tradentem doctrinam (3).

ARTICULUS II.

De Baptismi effectibus.

THESIS II.

Per Baptismum peccatum omne, tum originale tum actuale remittitur, ac gratia infunditur. Est fide certum.

10. I. Pars prob. 1.º Tridentinum (4) definivit: «Si quis per Jesu Christi gratiam, quae in Baptismate confertur, reatum originalis peccati remitti negat, aut etiam asserit, non tolli totum id, quod veram et propriam peccati rationem habet; aut illud dicit tantum radi aut non imputari; anathema sit. In renatis enim nihil odit Deus, quia nihil est damnationis.» Et Conc. Milevit. II. (a. 418), cau. 2. «Etiam parvuli, qui nihil peccatorum in semetipsis adhuc committere poterunt, ideo in peccatorum remissionem veraciter baptizantur, ut in eis regeneratione mundaetur, quod generatione traxerunt.»

2.º S. Petrus (5) dixit Judaeis: *Baptizetur unusquisque vestrum in remissionem peccatorum.* Ananias, a Domino missus, dixit Paulo (6): *Eurge et baptizare, et abluere peccata tua, invocato nomine Jesu.* Apostolus ait (7): *An ignoratis, quia quicumque baptizati sumus in Christo Jesu, in morte ipsius baptizati sumus... Hoc scientes, quia velus homo noster simul crucifixus est, ut destrueretur corpus peccati, et ultra non servimus peccato: qui enim mortuus est, justificatus est a peccato.»*

11. 3.º Tertullianus (8): «Felix Sacramentum aquae nostrae, qua abluti delictis pristinae caecitatis, in vitam aeternam li-

(1) L. 4, de fide, c. 9, — (2) In Luc. I, c. 10, — (3) *Adv. Haeres.* ad finem, — (4) Sess. V, can. 5, — (5) Act. II, 38, — (6) *Ibid.* XXII, 16, — (7) Rom. VI, 3, 6, 7, — (8) *De Bap.* c. 1.

»beramur.» Athanasius (1): «Est ingens inter hæc discrimen
»inter Poenitentiam et Baptismum). Is enim quem poenitet, pec-
»care quidem desinit, retinet tamen vulnere cicatrices. Qui autem
»baptizatur, veterem exuit hominem, et renovatur, superne geni-
»tus Spiritus gratia.» Ambrosius (2): «Aqua est ergo qua
»caro mergitur, ut omne abluatur carnale peccatum. Sepelitur his
»omne flagitium.»

Ita passim SS. Patres. Vide præterea laudatos in scholio præce-
dentis thesios: ajunt enim aquas vim sanctificandi a Baptismo
Domini imbibisse.

12. II.^a Pars. Patet 1.º ex can. laudato Trid.

2.º Paulus (3) ait: *Abluti estis, sanctificati estis, justifica-
ti estis.* Iustificatio autem fit per gratiae infusionem, ut docet
Trident. (4), et supponim ex tract. de *Gratia*.

13. 3.º Athanasius, in verbis citatis, aperte confirmat.
Item Hieronymus et Beda in scholio præcedenti. Na-
zianzenus, (5) pulchre donum gratiae describit: «Baptismus
»splendor est animarum... Spiritus assectatio, Verbi participatio,
»peccati diluivium, lucis communicatio, mentis perfectio, vitæ
»commutatio... Baptismus, omnium Dei beneficiorum præclarissi-
»mum est et præstantissimum... omnes alias illuminationes sanc-
»titate superat.» S. Cyrillus Hier. (6) utramque thesios
partem confirmat: «Descendis in aquam ferens peccata, sed gratiae
»invocatio signans animam non permittit deinceps ab horrendo
»illi submergi dracone. Mortuus in peccatis descendisti, et ascen-
»dis vivificatus in justitia.»

14. Dices: gratiam per Baptismum infundi parvulis, ut rem dubiam et controversam tradit Innocentius III. cap. *Majores*. Ergo incertum quoque videtur, quod adultis gratia infundatur virtute propria Baptismi; id enim solum eveniet ex dispositione subjecti, seu ex opere operantis. Confr. Clemens V, clementia I. *De summa Trinitate*, dicit quoque meram opinionem, licet probabilior, esse, «Tam parvulis quam adultis conferri in Baptismo informantem gratiam.»

Resp. Concedo inter antiquos scholasticos id fuisse controversum, et noluisse Pontifices illos rem definire. Cum autem postea Conc. Florentinum et Tridentinum de effectu Sacramentorum, et ipsius Baptismi singulariter doctrinam catholicam clarius defuiverint, nullus prædictæ dubitationi locus amplius subest. Parvuli enim vere justificantur in Baptismo, ut ex (7)

(1) Ep. ad *Serap.* 4, n. 15.—(2) *De Mys.* c. 3.—(3) I *Cor.* VI, 11.—(4) *Sess.* VI, c. 7.—(5) *Or.* 40, 3.—(6) *Catech.* 3.—(7) *Sess.* V, can. 3, 4.

Trident. patet: justificatio autem efficitur formaliter per gratiae infusionem, ut idem Conc. (1) docuit.

THESIS III.

Per Baptismum remittuntur poenae omnes peccatis debitæ, spiritualis infunditur character, et jus conceditur ad auxilia gratiæ specialia pro christiana vita ducentia.

15. I.^a Pars prob. quam tenent AA. omnes, et est doctrina catholica, licet non explicitis verbis definita.

1.º Trident. docet (2): «In renatis nihil odit Deus; quia nihil damnationis est iis, qui vere conscripti sunt cum Christo per Baptismum in mortem... ita ut nihil prorsus eos ab ingressu coeli remoretur.» Atqui poenae ex odio peccati infliguntur, et ad damnationem spectant, et impediunt ingressum coelorum: ergo. Confr. Idem Conc. (3) ait: «Docendum est, christiani hominis poenitentiam post lapsum multo aliam esse a Baptismate; eaque contineri... etiam satisfactionem pro jejuniis, elemosynas... pro poena temporali, quae ut, sacrae Litteræ docent, non tota semper, aut in Baptismo fit, dimittitur illis...» Pariter Florentinum, in Decreto pro *Arm.* ait: «Hujus Sacramenti effectus est remissio omnium culpæ... omnis quoque poenae, quae pro culpis debetur; propterea baptizatis nulla pro peccatis præteritis injungenda est satisfactio.»

16. 2.º Argumentatur Catechismus Rom. ex verbis Apostoli (4): *In morte ipsius baptizati sumus: conscripti enim sumus cum illo per baptismum in mortem... vetus homo noster simul crucifixus est, ut destrueretur corpus peccati.* Atqui si poenae peccatis debitæ perferri post Baptismum deberent, vetus homo non esset omnino mortuus, nec corpus peccati totaliter destructum: ergo.

17. 3.º Gregor. Naz. (5) dicit: «Præstat secunda purgatione minime indigere, verum in prima (Baptismi) consistere, quae omnibus communis est et labore vacua... Grave enim est facilioris medicinae loco, difficiliorem, et molestiorem adhibere, hæc projecta misericordiae gratia, supplicis se ipsum obnoxium reddere. Quantam enim lacrymarum vim impendemus, ut ea cum Baptismi fonte exaequari possit? Tertullianus (6): «Quemadmodum post aquas diluvii, post baptismum mundi pacem coelestis irae præco columba terris adnunciavit, dimissa ex arca et

(1) *Sess.* VI, c. 7.—(2) *Sess.* V, can. 5.—(3) *Sess.* VII, c. 14.—(4) *Rom.* VI, 3, 4, 6.—(5) *Or.* 40, n. 8.—(6) *De Bapt.* 8.

»eum olea reversa...; eadem etiam dispositione spiritualis effectus, »terrae, id est, carni nostrae, emergenti de lavacro post vetera delicta, columba Spiritus Sancti advolat pacem Dei adferens omissa »de coelis.» Jam vero, dum divinae justitiae non est satisfactum, pacem non esse perfectam, patet.

18. II.^a Pars, quae ex fide constat, probata est supra, ubi de Sacramentis in genere (1).

III.^a Pars similiter ibidem (2) ostensa fuit. Confir. Per Baptismum Christo incorporamur ac conjungimur, ejusque populus efficitur. Sed ideo Christo unimur ut ejus vitam ac virtutes imitemur quod fieri nequit sine gratiae auxiliis: ergo jus ad haec auxilia per Baptismum confertur. *Maj.* elucet passim in SS. Litteris. *Omnes enim filii Dei estis per fidem, quae est in Christo Jesu: quicumque enim in Christo baptizati estis Christum induistis* (3). Et S. Petrus (4): *Vos genus electum, regale sacerdotium, gens sancta, populus acquisitionis, ut virtutes annuntietis ejus, qui de tenebris vos vocavit in admirabile lumen suum: qui aliquando non populus, nunc autem populus Dei. Min.* patet iisdem testimoniis.

19. Obj. I. Poena sequitur culpam: ergo nequit peccator poenis alienis pro suis culpis satisfacere.

Resp. Dist. *ant.* Per se et non remissa culpa, poena sequitur culpam; conc. Remissa culpa: subdist. Si non intercedat condonatio vel commutatio: conc. *ant.* Alias: nego. *ant.* Pariter dist. *conseq.* Per se et non remissa culpa, nequit peccator alienis poenis satisfacere: conc. Remissa culpa: subd. Si non inquit moralis unitas inter peccatorem et satisfaciendum pro illo: conc. *conseq.* Aliter: nego. «Poena passionis Christi, ait D. Th. (5), communicatur baptizato, in quantum fit membrum Christi.»

20. Obj. 2.^a Aerumnae praesentis vitae sunt poenae peccati. Sed manent post Baptismum: ergo non remittuntur omnes poenae.

Resp. Dist. *maj.* Sunt poenae peccati solum; nego. Sunt etiam defectus consequentes naturam, justitia originali destitutam: conc. *maj.* Et Dist. *minor.* Manent quatenus habent rationem damnationis: nego *min.* Manent aliis de causis et ad tempus: conc.

Manent scilicet vitae poenalitates *ad agnoscendum et meritum*, ut docet Tridentinum (6); item, ut Christo capiti conformemur, qui cum esset innocens poenalitates nostras suscepit: *Si tamen comparatur, ut et conglorificemur* (7). Denique, ait D. Thomas (ibid. a. 3): «ne Baptismum suscipiamus propter impassibilitatem praesentis vitae, et non propter gloriam vitae aeternae.»

(1) Disq. I, Thesis VI.—(2) Thesis V.—(3) Gal. III, 26 et 27.—(4) I Petr. II, 9, 10.—(5) 3 p. q. 69 a. 2, ad 1.—(6) Sess. V, can. 5.—(7) Rom. VIII, 17.

CAPUT II.

De Natura Baptismi.

ARTICULUS I.

De Natura Baptismi generatim sumpta.

THESIS IV.

Baptismus est Novae Legis sacramentum.

Thesis est de fide catholica, seu explicitè definita.

21. Prob. 1.º ex Tridentino (1) definiente, Baptismum «esse vere et proprie Sacramentum.» Ex Laterano. IV, cap. *Firmiler*: «Sacramentum Baptismi... tam parvulis quam adultis... proficit ad salutem.»

22. 2.º Tertullianus (2) ait: «Felix sacramentum aquae nostrae... qua in vitam aeternam liberamur.» S. Ambrosius (3): «Quid aliud in hoc quotidie sacramento docemur, nisi quia culpa mergitur et error aboletur, pietas autem et innocentia »tuta permansit?» S. Hilarius (4) in illa verba: *Euntes ergo docete omnes gentes...* ait: «Iussit Apostolis, ut primum universas »docerent gentes, deinde fidei tingentur sacramento, et post fidem »et Baptisma, quae essent observanda praecipere.» S. Hieronymus (5): «Recordare tyrocinii tui diem, quo Christo in Baptismate consepultus, in Sacramenti verba jurasti.» Et rursus (6): «Quia per Baptismi sacramentum nativitatis sordes deponuntur, »propterea baptizantur et parvuli.»

23. 3.º Ratio theologica ex sacramenti definitione aperte fluit. Sacramentum est signum sensibile practicum rei sacrae sanctificantis homines. Sed tale est Baptisma: ablutione enim aquae perficitur effectus significans gratiae, qua peccata mundantur, ut ex Cap. praecedenti patet.

24. Obj. Improprio et lato sensu videntur Patres locuti, dicentes Baptismum esse sacramentum. Sic S. Hilarius ait: «Et forte »si quis existimet sibi in sacramento Baptismi perfectam illam in-

(1) Sess. VII, can. 1.—(2) L. de Bapt. c. 1.—(3) De Mysteriori, c. 4.—(4) In Matth. c. 33.—(5) Ep. 14, ad Heliodor.—(6) In Luc. hom. 14.

»nocentiae et coelesti vita dignam redditam puritatem; Joannem Baptistam dixisse recolat; *ego quidem baptizo in aqua poenitentiae, qui autem post me venit, fortior me est; ipse vos baptizabit Spiritu S. et igni*: ipsum autem Dominum, baptizatum a Joanne, cum adhuc esset in corpore meminerit locutum: *adhuc habeo baptismum baptizari*. Est ergo quantum licet existimare, perfectae illius emundatio puritatis etiam post Baptismi aquas reposta, quae nos Sancti Spiritus sanctificet adventu (1).»

25. Resp. Nego assertum. Nec verba S. Hilarii quicquam ejusmodi suadent, sed solum in ea puritate et sanctitate, quae confertur in Baptismo, dari gradus, ideoque per adventum Spiritus S., seu per Confirmationem perfici, nec non per martyrium, et in coelo adhuc majorem futuram; quia hic sunt incentiva vitiorum, corpus corruptibile, et peccare possumus, ut inferius explicat S. Doctor. In Baptismo autem eam conferri innocentiam quae omne excludit peccatum clare docet ipse (2): «*Quis non renasci in innocentiam volet, cum peccati remissionem Sacramentum, novae natiuitatis indulget?* Quis non a peccato desinat jam renatus, et in innocentia velit parvuli permanere, cum talium sciat regnum esse coelorum?»

ARTICULUS II.

De materia Baptismi.

THESIS V.

De necessitate Baptismi est aqua vera et naturalis, ideoque est ejusdem materia.

26. Nota. Cum duplex sit sacramenti materia, proxima et remota; intelligenda thesis de materia remota, quae non nisi aliqua mediante applicatione aut mutatione sacramentum constituere potest. Propositio est de fide catholica, quoad primam partem, et doctrina catholica certa quoad secundam.

27. I.^o Pars prob. 1.º Tridentinum (3) definit: «*Si quis dixerit, aquam veram et naturalem non esse de necessitate Baptismi; anath. sit.*» Concil. Later. IV. cap. *Firmiter*: «*Baptismi Sacramentum... consecratur in aqua.*»

(1) In Ps. 118, lit. III, n. 5.—(2) In Ps. 63, n. 11.—(3) Sess. VII, can. 2.

2.º Dominus sic praescripsit (1). *Nisi quis renatus fuerit ex aqua et Spiritu S., non potest introire in regnum Dei*. Quae verba, non metaphoricè, sed proprie intelligenda, definit (ibid.) Tridentinum. Et Paulus (2): *Christus dilexit Ecclesiam, et se ipsum tradidit pro ea, ut illam sanctificaret, mundans lavacro aquae in verbo vitae*. Sic cum Philippi praedicationem audisset Eunuchus, dixit (3): *Ecce aqua: quid prohibet me baptizari?*

28. 3.º Ex SS. Patribus vide supra (4) Gelasium Cyclicum, et alios. Praeterea; Nazianzenus (5): «*Duabus rebus constat Baptismus, aqua scilicet et Spiritu.*» S. Ambrosius (6): «*Vides, aquam... Aqua est ergo qua caro mergitur, et omne abluit peccatum.*» Et inferius: «*Nec sine aqua regenerationis mysterium est.*»

4.º Ratio a priori est Christi voluntas ita statuentis: argumentum autem congruentiae est, quia aqua, propter ejus naturam, aptissima est ad significandam munditiam et peccatis; et propter abundantiam necessitati Baptismi accomodata et ubique prompta est, ut notavit D. Thomas (7).

29. II.º Pars prob. 1.º Eugenius IV cum Florent. Con. (8) docuit: «*Materia hujus sacramenti est aqua vera et naturalis.*»

2.º Juxta Tridentinum (9), et doctrinam supra traditam (10), essentia sacramenti perficitur materia et forma. Atqui praeter aquam nulla est alia materia necessaria in Baptismo: ergo materia hujus sacramenti est aqua.

3.º SS. Patres passim aquae efficaciam collaudant et mirantur in Baptismo, ut supra vidimus (11). Ergo constituit aqua Baptismus vel quasi materia, vel quasi forma; atqui non est forma, cum verba aquae adjuncta perfectius significant, et usum aquae determinent; ergo aqua est Baptismi materia.

4.º Quo pacto autem recte materiam esse Baptismi aqua dicatur, intelligi potest ex Nazianzeno (12): «*Quemadmodum duabus partibus, hoc est, anima et corpore, constamus, quarum altera in aspectum cadit, altera oculorum sensum fugit: duabus quoque rebus constat Baptismus, aqua scilicet et spiritu; illa visibili et corporeo modo accepta, hoc vero incorporeo et invisibili modo concurrente: illa typica, hoc vero et intimos animi fines purgante.*»

30. Obj. Metaphoricè solum fuisse locutum Dominum, ipse sig-

(1) Jo. III, 5.—(2) Ephes. V, 25, 26.—(3) Act. VIII, 36.—(4) Cap. I. Thesis 1. et Schol.—(5) Orat. in Sanctum Bapt.—(6) De myster. c. 3, et 4.—(7) 3 p. q. 69, a. 3.—(8) Decret. pro Arm.—(9) Sess. XIV, cap. 2.—(10) Disq. I, de Sacram. in gen. Thes. VIII.—(11) Cap. I, Th. 1, et III.—(12) Or. in S. Bapt. n. 8.

nificavit, cum ait (1): *Joannes quidem baptizavit aqua; vos autem baptizabimini Spiritu S. non post multos hos dies.* Quod et prænuntiaverat Joannes (2): *Ego quidem baptizo vos in aqua... Ipse (Christus) vos baptizabit in Spiritu S. et igni.* Quatenus, nempe, aqua symbolum est Spiritus S. (3), figurate dixit Christus; *Nisi quis renatus fuerit...*

Resp. Negro assertum et *conseq.* et explico testimonia laudata. Baptismus Christi et baptismus Joannis in aliquo conveniebant: scilicet, quod corpus aqua lavaret; in alio autem differabant, nempe, quod gratia Spiritus Sancti danda in Baptismo Christi erat, non autem in baptismo Joannis. Joannes ergo, in quo differet suus baptismus a Christi Baptismo explicare voluit, non autem in quo convenire debebant.

31. Christus D. sane adventum Spiritus Sancti baptismationem metaphoricè appellavit, quia per illum vitiorum perfectionem purificationem, et sanctitatis augmentum susceperunt Apostoli; sicut etiam figurate dixit se in passione proprio baptizandum sanguine: negatur tamen inde sequi, quod aqua Baptismi Christi non vera sed figurata esse debeat; figuratae enim locutiones non excludunt veras et proprias, sed potius eas supponunt, sicut umbra corpus. Idque factò ipso apertum est, cum Christus vera aqua baptizaret (4), et postea discipuli ejus (5).

SCHOLION

32. Cum nomine aquae naturalis solum obvii intelligatur aqua qualem natura praebet, non autem alii liquores etiamsi aquosi sint; inde juxta Ecclesiae mentem et communem DD. sententiam non potest valide conferri Baptisma, lacte, vino, succis herbaceis, saliva, etc. Potest tamen valide adhiberi aqua marina, fluvialis, licet turbida et lutea, thermalis ac sulphurea, etc. Tamen ex Ecclesiae instituto debet, sub gravi, Baptismus solemniter conferri in aqua benedicta.

Cum autem aquae miscetur liquor alius, sive mixtum illud sit perfectum, sive imperfectum; si solvatur species aquae, ita ut quid tertium fiat, non erit amplius materia valida Baptismi.

THESIS VI.

Aquae usus in Baptismo est corporis externa ablutio, quae dici solet materia proxima.

(1) Act. I, 5.—(2) Matth. III, 11.—(3) Joan. III, 5.—(4) Ibid. III, 26.—(5) Act. VIII, 38.

33. Propositio est fide certa.

Prob. 1.º Ablutionem fieri oportere et quidem necessario. Christus dixit: *Evangel. docete... baptizantes... Qui crediderit et baptizatus fuerit salvus erit.* Et Paulus: *Mundans eam (Ecclesiam) lavacro aquae.* Et S. Lucas (1): *Descendit uterque in aquam, Philippus et Eunuchus, et baptizavit eum.*

2.º Ecclesiae usus perennis et universalis rem confirmat: semper enim Baptismus per actualem ablutionem ministravit.

3.º Augustinus ait (2): *«Quid est Baptismus Christi? Lavacrum aquae in verbo.»* Et Ambrosius (3): *«Aqua est ergo qua caro mergitur, ut omne abluatur carnale peccatum.»*

SCHOLION

34. «Ablutio fieri potest, ait D. Thomas (4), non solum per modum immersionis, sed etiam per modum aspersionis, vel effusionis.» Et quidem.

1.º Immersionem ad Baptismus conferendum sufficere praxis Ecclesiae demonstrat. Dionysius Areop. ait (5): «Hierarcha in loco superiore stans ter illum demergit» scil. eum qui baptizatur. S. Basilius quoque (6): «Jam ter immergi hominem, unde est traditum? Nonne ex privata et arcana hac traditione?» S. Joannes Chrysost. (7). «In aqua tamquam in sepulcro caput immergentibus vetus homo sepelitur...» Tertullianus (8): «Aquam adituri, prius... contestamur nos renuntiare diabolo... Dein ter mergitatur.»

35. 2.º Per aspersionem seu effusionem valide fieri Baptismus, patet etiam usu Ecclesiae. Nam prioribus etiam saeculis, cum per immersionem communiter fiebat Baptismus, tamen infirmi in lectulo baptizabantur per aspersionem seu effusionem, nec deinde iterabatur Sacramentum. Hinc S. Cyprianus (9): «Unde apparet, aspersionem quoque aquae instar lavacri salutis obtinere: et quando haec in Ecclesia fiunt... stare omnia et consummari ac perfici posse majestate Domini et fidei veritate.» Hoc autem modo etiam baptizasse Apostolos sat innuitur in Act. Apost. (10): *Qui ergo receperunt sermonem ejus baptizati sunt; et appositae sunt in die illa animae circiter tria millia.* Nam una die tot baptizatos christianos per immersionem, non est verisimile. Deinde, tum in Actibus Ap. (11), tum in Actibus Martyrum passim legitur.

(1) Act. VIII, 38.—(2) Tract. 15 in Joan.—(3) De Myst. c. 3.—(4) III, p. q. 66, a. 7.—(5) De Eccles. Hier. c. 2.—(6) De Spiritu S. c. 27.—(7) Hom. 24 in Jo.—(8) De Corona mil. c. 3.—(9) Ep. 64 ad Magn.—(10) II 41.—(11) XVI, 25-33.

in ipso carcere, vel intempesta hora noctis urgente periculo, fuisse ab Apostolis vel martyribus plures baptizatos: atqui tunc immersionem adhibitam fuisse non videtur. Præterea in antiquis monumentis, picturae referunt baptizandi ritum per aquae effusionem; et S. Laurentium baptizasse Romanum, aqua ex urceo effusa, refertur in Actis ipsius.

Ratio optima a D. Thoma exhibetur (ibid). «Aqua assumitur in sacramento Baptismi ad usum ablutionis corporalis, per quem significatur interior ablutio peccatorum. Ablutio autem fieri potest per aquam, non solum per modum immersionis, sed etiam per modum aspersionis vel effusionis. Et ideo...»

36. Dices 1.º Quae Apostoli tradiderunt nequeunt ab Ecclesia aboleri. Sed Baptismus per immersionem est ab Apostolis traditus: ergo.

Resp. Dist. *maj.* Quae tradiderunt Apostoli tamquam juris divini nequit aboleri; conc. Tamquam juris ecclesiastici, seu mere Apostolici: nego *maj.* Sic ritum illum de sanguine et suffocato (1), cessante causa illius, Ecclesia dimisit. Deinde, licet per immersionem baptizaverint Apostoli, non inde sequitur ritum ejusmodi vel unice, vel tamquam necessarium adhibitum fuisse.

Dices 2.º *Canone Apost.* 42 praescriptum erat, deponendum Episcopum vel Presbyterum, qui non baptizaret trina immersione. Ergo non sufficit aquae effusio vel aspersio.

Resp. Conc. *ant.* et nego *conseq.* 1.º Quia jure potest deponi qui Ecclesiae consuetudinem vel mandatum de re gravi contemnit: non deducitur ergo immersionem esse ad validum Baptisma necessariam.

2.º Ideo aliqui (Eunomiani) trinam contemnebant immersionem, quia volebant Trinitatem personarum confiteri, et baptizabant in morte Domini: quod ut significaretur baptizabant unica immersione tantum. Haec de causa jussit Gen. Conc. II, can. 7, rebaptizari Eunomianos, ad Ecclesiae unitatem redeuntes. Et opposita ratione Tolet. Conc. IV, statuit, unam solam adhibendam immersionem, ne putarentur catholici consentire Arianis, qui tribus immersionibus, aiebant, tres personas essentialiter distinctas profiteri.

(1) Act. XV, 29.

ARTICULUS III

De Baptismi forma.

THESIS VII.

Distincta divinarum personarum Patris et Filii et Spiritus Sancti invocatio est necessaria ad validum Baptismum.

37. *Nota I.*^o Thesis est certa adversus gnosticos, montanistas, sabellianos, aliosque haereticos, qui formulas baptizandi erroribus suis consonas effinxerunt: sic Montani discipuli tingebant in nomine Patris et Filii et Montani ac Priscillae. Tamen sentiunt eruditi theologi (1), antiquos illos haereticos perversam quidem fidem sub invocatione Sanctissimae Trinitatis effinxisse, tamen exterius evangelicam ac legitimam verborum formam in Baptismo retinuisse. Ad rem Augustinus (2): «Quis nesciat non esse Baptismum Christi, si verba Evangelica, quibus Symbolum constat, illie defuerint? Sed facilius inveniuntur haeretici, qui omnino non baptizent, quam qui non illis verbis baptizent.» Protestantes tamen non pauci, cum Luthero et Zuinglio, asserere non erubuerunt, Baptismum conferri posse in solo Nomine Dei, vel etiam absque ulla forma.

38. II.º Nonnulli theologi, ambiguis nonnullorum Patrum ducti sententiis, et praeposteris S. Scripturae interpretationibus, putarunt, validum fore Baptismum in Nomine Christi collatum: alii autem consueverunt in Ecclesiae primordiis, ut fides in Christum penitus radices immitteret, ex dispensatione in nomine Christi baptizasse Apostolos. Verum haec inter somnia jure amandabis.

39. Prob. I.^o Conc. Arelat I, can. 8, tempore Constantini et Sylvestri PP., jussit, rebaptizandos haereticos, qui non fuerant «In Patre et Filio et Spiritu S. baptizati.» Idem statuit Synod. Nicaena I, ut memorat Innocentius I (3).

2.º Iustinus (Apol. I. n. 61): dixit Christus: «Nisi regenerati fueritis, non intrabitis in regnum caelorum... Ut remissionem peccatorum, quae prius commisimus, consequamur in aqua: super eo qui remunerari voluerit... Parentis omnium et Domini Dei nomen pronuntiatur... Sed et in nomine Jesu Chris-

(1) Thesaur. theolog. I. X, Op. 4.—(2) De Bapt. contra Donat. l. 6, c. 25.—(3) Ep. 17, ad episc. Macedon.

»ti, et in nomine Spiritus Sancti abluatur. Tertullianus (1) »ait; mandasse Christum; «Ut tingerent in Patrem et Filium et »Spiritus Sanctum, non in unum.» Origenes (2): Non ha- »betur legitimum Baptisma, nisi sub nomine Trinitatis.» Atha- »nasius (3): «Nostrae quoque fidei caput eodem voluit spec- »tare... Baptizari jussit in Nomine Patris et Filii et Spiritus Sanc- »ti; ita enim nos initiati vere efficimur filii Dei. Et rursus (4): «Isti (Ariani) in periculum veniunt amittendae mysterii integrita- »tis (de Baptismo loquor). Nam si in Patris et Filii nomen initia- »mur; illi autem verum non pronuntiant Patrem... verum iidem »negant Filium, aliumque nominant... Qui fieri potest ut prorsus »vacuus ac inutilis non sit Baptismus qui ab illis datur?... Unde »quemadmodum res creata alia est a Filio; ita Baptismus, quem illi »dare putantur, a vero Baptismo alius est, etiamsi nomen Patris et »Filii, ut praecipit Scriptura, proferre assimulent.»

40. S. Basilius (5) duplicem Baptismi respectum ad bap- »tizantem et ad baptizatum explicans, rectum SS. Scripturarum sen- »sum aperit non paucis auctoribus impervium. «Videtur interdum »Apostolus etiam solius Spiritus Sancti fecisse mentionem in »Baptismate; Ipse vos baptizabit in Spiritu (6), etc. At non ideo »quis dixerit perfectum esse Baptisma, in quo solum Spiritus no- »men invocatur. Oportet enim inviolabilem semper manere tradi- »tionem, quae in vivifica gratia data est... Proinde si in Baptismo »separare Spiritum a Patre et Filio, ut periculosum est baptizanti, »ita Baptisma accipienti inutile; quomodo nobis tutum fuerit, a »Patre et Filio distrahere Spiritum? Fides autem et Baptisma, duo »sunt modi parandae salutis, inter se cognati et inseparabiles. Nam »fides perficitur per Baptisma, Baptismus vero fundatur per »fidem, et utraque res per eadem nomina impletur. Sicut enim cre- »dimus in Patrem et Filium et Spiritum Sanctum, sic et baptiza- »mur in nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti. Ac praecedit qui- »dem professio ad salutem perduicens, sequitur autem Baptisma »designans assensum nostrum.»

S. Cyprianus (7): «A Domino Apostoli ad gentes mittun- »tur, et nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti baptizare gentes »jubentur. Quomodo ergo quidam dicunt... modo in nomine Jesu »Christi gentilem baptizatum remissionem peccatorum consequi »posse, quando ipse Christus gentes baptizari jubeat in plena et »adunata Trinitate?» Augustinus (8): «Deus adest verbis evan-

(1) *Adv. Prax.* c. 26.—(2) In c. VI, ad Rom.—(3) *De decret. Nicaen.* n. 31.
—(4) *Or. 2, contra Arianos*, n. 42.—(5) *L. De Spiritu S. cap. 12.*—(6) *L. 3, 16.*
—(7) *Ep. 70, ad Jubaj.*—(8) *De Bapt.* l. 6, c. 25, et l. 3, c. 13.

»gelicis suis, sine quibus Christi Baptismus consecrari non potest.» Et alibi: «Si evangelicis verbis, in nomine Patris et Filii et Spiritus S., Marcion Baptisma consecravit, integrum erit sacramentum.» Hieronymus (1): «Cum in Patre et Filio et Spiritu S. »baptizatus homo, templum Domini fiat... Quomodo dicis, sine ad- »ventu Spiritus Sancti peccata posse dimitti?»

41. 3.º Si autem hujusce necessitatis causam perconteris et rationem, validiorem non invenies quam supra traditam a S. Cypriano; quod in tali sacramento, quo fides obsignatur, Deo renascimur, peccato morimur, coelesti vita donamur; mandatum Christi, tanta intumescit auctoritate, promulgatum majestate, dum Apostolos ad omnes docendas ac salvandas mitteret gentes, et in ipso institutionis Ecclesiae exordio, dispensari oportuerit, mens cogitare refugit, ac videtur inter prima maxime absurda reputandum. Videas ea de re. Suarezium, Bellarminum, ac Vazquezium, qui SS. Patrum magnam referunt manum, et ostendunt, quam necessum erat, in ipso exordio fundari Ecclesiam in fide explicita Trinitatis. Quod autem etiam oporteret *fidem in Christum fundare* et cordibus firmiter inurere, id quidem fatendum; sed id jam praestabant Apostoli, dum neminem Baptismo obsignabant, nisi invocato *Nomine Jesu*, id est profitentem fidem in Jesum Christum; Christi autem gloria, majestas ac divinitas multo praestantius commendabatur, dum simul cum Patre et Spiritu Sancto, ut unus aequalis et consubstantialis Deus invocabatur; quam si unum Jesu nomen in collatione Baptismi fuisset invocatum: tunc enim potius *simplex auctor* Baptismi, quam verus Deus in ea invocatione fuisset exhibitus.

42. Obj. 1.º Saepe collatum ab Apostolis Baptisma *in Nomine Christi* testantur Scripturae: *In nomine Jesu Christi baptizabantur viri, et mulieres* (2), etc., etc.

Resp. Nego assertum; sensus enim hic intentus, et ex testimoniis laudatis eductus, est plane falsus ac confictus.

Ut haec igitur intelligantur testimonia, distinguere oportet officium conferentis Baptisma a munere eundem suscipientis. Susceptorum Christi Baptisma, tenebatur nomen Jesu invocare, seu credere in Jesum: non enim per baptismata mosayca, vel Joannis baptismum, sed per Christi Baptisma et fidem in Christum salus dabatur. *Nec enim aliud nomen est sub coelo datum hominibus in quo oporteat nos salvos fieri* (3). Credere ergo in Jesum Christum et exinde baptizari Baptismo Christi, id dicebatur, ut notavit

(1) *Adver. Lucif.* n. 6.—(2) *A ct.* VIII, 12, 16; II, 38; X, 48; XIX, 5.—(3) *Ibid.* IV, 12.

Damascenus (1), baptizari in nomine Jesu; quod Christus praescipit dicens: *Qui crediderit et baptizatus fuerit salvus erit* (2). Cum ergo dicunt Scripturae, quod baptizabantur nomine Jesu, munus illud invocandi Nomen Jesu, significatur, quae quidem invocatio est praeparatio ad Baptismum et ab eodem distincta, ut clare patet in Eunuchio per Philippum baptizato (3): *Ecce aqua: quid prohibet me baptizari? Dixit autem Philippus: si credis ex toto corde, licet. Et respondens ait: Credo Filium Dei esse Jesum Christum. Et descendit uterque in aquam, Philippus et Eunuchus, et baptizavit eum.* Pari modo perspicere licet hanc Baptismum susceperunt dispositionem in Pauli Baptismate, dixit enim illi Ananias (4): *Et nunc quid moraris? Surge, et baptizare, et abluere peccata tua, invocato nomine ipsius Jesu.*

Cum ergo passim dicitur, quod baptizabantur *Nomine Jesu*, fides et munus suscipiuntur Baptisma notatur; quia credentes in Jesum et invocantes nomen ejus, Christi Baptismum suscipiebant; propterea non nisi *passive* id dicitur in Scriptura; *baptizari* Nominem Jesu: nunquam autem leges aliquem *Baptizasse Nominem Jesu*. Officium enim baptizantis aliud erat; nempe, baptizare in Nominem Patris et Filii et Spiritus Sancti, secundum solemnissimum Domini mandatum.

43. Obj. 2.º S. Ambrosius ait (5): «Aethiops eunuchus »baptizatus in Christo, plenum mysterium assequutus est.» Ergo sufficit in nomine Christi baptizari. Deinde adjicit: «Illi qui negaverunt se scire Spiritum Sanctum baptizati sunt in nomine Christi, nec iteratum est in his Baptisma, sed novatum: unum enim est »Baptisma.»

Resp. Amplector Ambrosii sententias, sed neganda *consequentia*. Ad sensum enim loquitur Scripturarum: scilicet in Nominem seu fide Christi suscipere Baptismum, sat esse ad eum fructuose accipiendum. Non agit ergo de forma adhibenda a baptizante, sed de professione illius qui baptizatur: ait enim: «Si unum »neges, totum subrues. Et si unum in sermone comprehendas, aut »Patrem, aut Filium, aut Spiritum Sanctum: fide autem nec Patrem nec Filium, nec Spiritum Sanctum abneges, plenum est fidei »Sacramentum.»

44. Obj. 3.º Nicolaus I. (6) interrogatus quid censendum de Baptismo plurium a quodam Judaeo baptizatorum, quem nesciebant, an paganus esset an christianus, respondit: «Hi profecto, si in Nominem Sanctae Trinitatis, vel tantum in Nominem Christi,

(1) L. 4 de Fide c. 8.—(2) Marc. XVI, 16.—(3) Act. VIII, 36-38.—(4) Ibid. XXII, 16.—(5) De Spir. S. c. 3.—(6) Resp. ad Bulg. c. 104.

»sicut in Actibus Apostolorum legitimus, baptizati sunt »(unum quippe idemque est, ut sanctus exponit Ambrosius), »constat eos non esse denuo baptizandos.» Videtur ergo sufficere baptizare in nomine Christi.

Resp. 1.º Quidam plane fatentur erravisse Nicolaum, cum in illa responsione non loqueretur ex cathedra, imo incidenter egit de forma, cum interrogatio solum de ministro posita esset.

Resp. 2.º Casus Nicolao propositus, ut ex responsione elucet, vagus et confusus referebatur: unde conjecturaliter et hypothetice respondet Pontifex. Jam vero tum judaei, tum pagani, quorum multi in Bulgaria existebant, suis utebantur baptismis: necessum ergo erat adjudicare, utrum judaeus ille paganus, judaeum vel christianum praebuisset baptismum. Quo pacto autem id conjectandum, cum nescirent utrum paganus, vel christianus judaeus foret? Interrogandi, nempe, erant christiani illi baptizati a judaeo, utrum Baptisma christianum ab eo petierant, id est Baptismum SSmae Trinitatis, seu Baptismum Christi. Hoc enim supposito, si judaeus ille ingenuus erat, nec non ritum christianorum gnarus, credendum erat rite fuisse baptizatos. Aliunde etiam haec mentis Nicolai interpretatio confirmatur: affert Act. Apostolorum exempla, et S. Ambrosii sententiam: atqui in his non est de forma Baptismi sermo, sed de confessione et fide eorum qui baptizantur, ut dictum est supra: ergo idem censendum de Nicolai sententia, non referri scilicet ad formam Baptismi: cum enim *id explicite* non declarat, de sensu est judicandum ex adjunctis.

45. Obj. 4.º S. Hilarius (1) ait: «Percaunt quoque, si videtur, »omnia divina illa et sancta Evangelia salutis humanae... ne postremo Apostoli reperiantur in crimine, qui baptizare in nomine »Patris, Filii et Spiritus Sancti jussi, tantum in Jesu nomine baptizaverunt.»

Resp. Dist. et explico Hilarii verba: «Tantum in Jesu nomine baptizaverunt,» apparenter: seu perpenso tantum cortice narrationis evangelicae; conc. Realiter ita baptizaverunt: nego.

Hanc esse Hilarii mentem, ex toto patet contextu. Proponit plura Scripturarum dicta, quae invicem contraria ex falsa interpretatione videri possunt. Supponit autem illa recte posse intelligi, quomodo autem sint intelligenda non exponit, quia ejusmodi explanatio non erat ad rem. Igitur quid dicendum? Quod Apostoli reperiantur in crimine, id reputat Hilarius absurdum. Quod autem jussit Dominus baptizare in Nominem Patris et Filii et Spiritus Sancti, non est dubitandum; quod et alibi (2) absolute affirmat

(1) De Synod. n. 85.—(2) L. 2, de Trinit. n. 1.

S. Doctor. Sequitur ergo quod procedat haec contrarietas et difficultas ex ambiguo sensu et falsa intelligentia illius dicti; nempe quod *baptizaverint Apostoli in nomine Jesu*, scilicet, nihil aliud hoc significat; nisi credentibus in Nomine Jesu, tradidisse Apostolos Baptismum a Jesu institutum.

THESIS VIII.

Actus baptizandi est distincte significandus ad validum Baptismum conferendum: unde forma Baptismi hisce verbis continetur: Ego te baptizo in Nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti.

Haec est doctrina catholica et certa.

46. I. Pars prob. 1.º Alexander III (1) decrevit: «Si quis »puerum ter in aqua immeriserit in Nomine Patris, Filii, et Sp. »Sancti, Amen; et non dixerit: Ego te baptizo in nomine, etc. puer »non est baptizatus.» Pariter Alexander VIII propositionem (inter damnatas, n. 27) damnavit, quae oppositam assererat doctrinam.

2.º Patet ex Ecclesiae universali et perpetua praxi. In suis enim etiam antiquissimis ritualibus, tum Ecclesia graeca, tum latina, actionem baptizandi referunt explicite. Unde ait Conc. Tridentini *Catechismus* (n. 13): «Ex illo verbo *baptizantes*, catholica Ecclesia divinitus edocta optime intellexit, in hujus sacramenti forma actionem ministri exprimentam esse; quod quidem »fit, cum dicitur: *Ego te baptizo*, etc.

3.º Actus lavandi est quid indifferens; potest enim lavacrum mere naturale, salutis vel munditiei causa, fieri, etiam sub invocatione trium personarum. Atqui Baptismus debet natura sua esse actus religiosus, quo inter membra Ecclesiae Christi aggregemur; ergo verba adijcienda sunt, quibus actus ipse Baptismi significetur: hoc autem indicatur dicendo: *Ego te baptizo*.

47. II Pars prob. 1.º Concil. Florent. docet (2): hujus Sacramenti, «Forma est: Ego te baptizo in Nomine Patris et Filii et »Spiritus Sancti.»

2.º Sacramenta perficiuntur rebus tamquam materia, et verbis veluti forma (3). Atqui verba haec: «Ego te baptizo, in Nomine »Patris etc.» sunt constitutiva Baptismi, nec alia requiruntur; ergo »sunt vera forma Baptismi. *Min.* patet ex dictis; praesertim ex

(1) Cap. Si quis. 1, Extr. de Bapt.—(2) Decret. pro Arm.—(3) De Sac. Disq. I, Thes. VIII.

Alexandro III (1): «Si quis non dixerit: *Ego te baptizo in No- »mine Patris et Filii et Spiritus Sancti; amen*: puer non est baptiza- »tus. De quibus dubium est an baptizati fuerint, baptizentur his »verbis: *Si nondum baptizatus es. Ego te baptizo in nomine*, etc.»

3.º Illa verba sunt Baptismi forma, quibus consecratur (2). Atqui Baptismus: «Ad Dei invocationem et individuae Trinitatis, videlicet, Patris et Filii et Spiritus Sancti, consecratur in aqua (3).» Ergo.

COROLLARIUM

48. Aequè subsistit et valide confertur Baptismus si dicatur: «Baptizatur talis servus Christi in Nomine Patris, etc., vel baptizatur manibus meis talis in Nomine etc.» Ita etiam explicite declaravit Concil. Florent. in dicto decreto.

Ratio est, quia tum actus baptizandi, tum Trinitatis invocatio, in his formis aequè significantur; praeterea, graeci ea verborum forma utuntur, approbante Ecclesia.

Utrum autem validus esset Baptismus, dicente ministro: «Ego te »baptizo in nomine Genitoris et Geniti, et ab utroque Procedentis;» dissentiant AA. Affirmant probabiliter plures cum Cajetano. Opposita tamen sententia communior tenenda cum D. Thoma, Suarez, Vazquez, etc. Nam Christus D. mandavit, non per *actus notionales* sed per *proprietas* constitutivas invocandas esse divinas Personas, et per nomina illa populo magis nota et usitata. Ideo censendum gratiam adnexam esse invocationi illi a Domino praescriptae. Unde sub conditione oporteret iterari Baptismum, si aliter fuisset collatus, uti monent praedicti AA.

49. Unde universim haec duplex regula tenenda. 1.^a Quaevis mutatio, sive addendo, sive subtrahendo, quae mutet sensum formae, invalidum reddit Baptismum. 2.º Mutatio quae eundem retineat sensum, non impedit sacramentum. Proinde cum de ea dubitatur mutatione significationis, iterare oportet Baptismum sub conditione. Ex gr. si diceret praelatus, «Nos baptizamus Vestram »Celsitudinem in Nomine, etc.» valide baptizaret. E contra, mutatio formae, quae induceret pluralitatem naturarum in Deo; puta: ego te baptizo in nominibus Patris, etc; vel quae significaretur creatam esse aliquam personam; sensum certo mutaret et esset invalida.

Conveniunt quoque AA. in eo, quod significare oporteat perso-

(1) L. 3, Decr. tit. 42.—(2) Disq. I, Thes. VIII, 76.—(3) Lat. IV, c. Firmiter. THEOL.—Tom. III.

nam quae baptizatur, uti et Christus praescripsit, dicendo: *Baptizantes eos in Nomine, etc.*

Obj. Illa forma. «Ego te baptizo in nomine Genitoris et Geniti» etc. vere et distincte significat tres personas Trinitatis. Ergo quoad substantiam eadem est forma.

Resp. Dist. *ant.* Significant tres Personas metaphysice: conc. Significatione communi et vulgari, quam Christus mandavit: nego *ant.*

CAPUT III.

De unitate et definitione Baptismi.

ARTICULUS I.

De unitate Baptismi.

THESIS IX.

Baptismus unus est, seu iterari nunquam potest.

50. **Nota.** Thesis est de fide. Nonnulli haeretici, validum Baptisma iterari posse putarunt, uti marcionistae, quorum errorem refert Epiphanius. (*Haeres.* 42).

Prob. 1.º Trident. definit, tria non posse iterari sacramenta, Baptismum, Confirmationem et Ordinem (Sess. VII, c. 9).

Item in Symbolo Constan. dicitur: «Confiteor unum» Baptisma in remissionem peccatorum.» Papa Stephanus definit, non posse Baptismum iterari, juxta Ecclesiae traditionem.

Prob. 2.º Dicit Apostolus (1): *Unus Deus, una fides, unum Baptisma.*

51. Prob. 3.º Patres Conc. Africani, seu Carthag. I. (an. 258) definiturunt, non posse rebaptizari eos, qui prius in Ecclesia baptizati, deinde haeretici facti ab haeresi convertuntur. Licet autem Cyprianus et alii putarent rebaptizandos eos qui ab haereticis Baptismum acceperant, tamen de unitate Baptismi minime dubitabant: censebant enim verum Baptisma ab haereticis non conferri.

(1) Eph. IV, 5.

S. Cyril. Hieros (1): «Non licet bis aut ter hoc lavacro »uti... *Unus enim Dominus, et una fides, et unum Baptisma.*» Vide etiam supra (2) Gregorium Nazianzenum, Theodoretus (3): «Multa adhibebantur (baptismata) apud hebraeos. Hic »autem unus est, ut qui salutaris passionis et resurrectionis typum »habeat.» Damascenus (4): «Quemadmodum Dominus semel »morte perfunctus est, sic nos etiam semel baptizari necesse est... »Quocirca qui in Patrem et Filium et Spiritum Sanctum baptizati... »Baptismum repetunt, il Christum rursus in crucem agunt...» Tertullianus (5): «Unus omnino Baptismus est nobis, tam ex »Domini Evangelio, quam ex Apostoli litteris... Semel ergo lava- »rum inimus, semel delicta diluuntur... Felix aqua, quae semel »abluit, quae ludibrio peccatoribus non est.» Cyprianus (6): «Baptisma semel sumitur, nec rursus iteratur.» Ambrosius (7): «Semel crucifixus est Christus, semel peccato mortuus, et ideo »unum, non plura baptismata.» In verba autem Apostoli (8): *Impossibile est... lapsos iterum renovari in poenitentiam:* ait: «De »Baptismo dictum, ne quis iteraret.» S. Augustinus (Tract. 11 in Joan), docet: «Una est nativitas de terra, alia de coelo; »una est de carne, alia de Spiritu; una est de masculo et foemina, »alia est de Deo et Ecclesia. Sed ipsae singulae sunt; nec illa potest »repeti, nec ista... Quomodo uterus non potest repeti, sic nec Bap- »tismus.» Et in ep. ad Maxim. 203. «Rebaptizare haereticum homi- »nem, omnino peccatum est; rebaptizare vero catholicum, imma- »nissimum scelus est.

52. Prob. 4.º Ratio a priori non est nisi Christi voluntas. Congruens autem argumentum expendit D. Thomas, nec differt ab illo Augustini. «Unus non est nisi una generatio: et ideo non potest Baptismus iterari, sicut nec carnalis generatio.» (q. 66, a. 9.) Alias rationes innuunt SS. Patres supra laudati.

53. Obj. 1.º Institutus est Baptismus ad mundanda peccata: ergo sicut haec iterantur, ita rebaptizare oportet.

Resp. Dist. *ant.* Ad mundanda peccata simpliciter; nego. Ad renascendum in Christo, et consequenter ablunda peccata; conc. *ant.* Deinde, nego *consequen.* Licet enim iterentur peccata, non est iteranda nativitas in Christo, cum permaneat *character* Baptismatis per quem Christi signaculum semper gerimus.

Obj. 2.º Nicaenum Conc. decrevit quosdam haereticos esse rebaptizandos: id quoque defendebat multis argumentis san-

(1) *Praef. Catech.*—(2) Cap. I, *Thes.* III.—(3) In Ep. ad Hebr. VI.—(4) L. 4, c. 10.—(5) *De Bapt.* c. 15.—(6) *Epis.* 68, ad *Cocell.*—(7) *De Poenit.* l. 2, c. 2.—(8) Hebr. VI, 4, 6.

tus Cyprianus, cum pluribus Africanis Patribus et Conciliis.

Resp. Neque Nicoen. Concilium decrevit, neque Africani cum Cypriano, id defendebant, quoad eos qui validum Baptisma susceperant. Cyprianus cum collegis putabat, et in hoc inscius erravit, fidem esse necessariam in ministro veri Baptismatis. Nicoenum autem de haereticis agebat, qui forma legitima Baptismi non utebantur. Proinde, ut supra notavimus, haec facta thesim potius confirmant.

SCHOLION

Dico. Sub conditione deberi non nunquam iterari Baptismum, certum est.

54. I.^o Quoties dubium existit rationale, aliquem non esse baptizatum, est sub conditione baptizandus.

Quod patet ex Cap. *Placuit de Consecrat.* seu ex Carthagin. V. can. 6. «Quoties non inveniuntur certissimi testes, qui eos (infantes) baptizatos esse sine dubitatione testentur, neque ipsi sint » per aetatem idonei, de traditis sibi sacramentis respondere, absque ullo scrupulo baptizandos esse... » Vide supra (1) Alexandrum III, quem alii plures Pontifices secuti eandem tradiderunt doctrinam.

55. II. Si autem quaeratur, quod dubium sit rationale censendum; dicimus cum Suarezio. Lugone et aliis: tunc in hac re dari dubium rationale, (sive agatur de dubio *juris*, seu de validitate Baptismi; sive de dubio *facti*, seu de Baptismi existentia) quando pro parte negante est prudens conjectura, seu probabilis opinio, quamvis pro parte affirmativa stet etiam iudicium prudens, seu probabile. Ratio fluit ex laudatis testimoniis: nam tum *non constat, nescitur* esse baptizatum; et salus maneret incerta, si medium ad salutem necessarium sit incertum.

56. Hac de causa, omnes ab haereticis horum temporum baptizati, iterum sub conditione baptizantur, quia fere sectae omnes errore aliquo laborant circa substantiam Baptismi; praeterea innumeri, inter ministros illos Satanae, sunt rationalistae, ac jure timendum est, ne debitam praetermiserint curam ad validum conferendum Baptismum. Item si quis urgente necessitate, Baptismum a muliere, vel persona suspectae aptitudinis, suscepisset, illum iterare oporteret. Pariter infantes expositi, sive afferant, sive non afferant schedam attestantem baptizatos fuisse, baptizandi etiam sunt; quia personae ignotae testimonium nullius est momenti: ita in multis particularibus Synodis prudenter praescriptum est.

(1) Thes. VIII, pars II, n. 47.

57. III. Notant plures auctores, ejusmodi baptismata sub conditione collata, si invaliditas non sit notoria, fieri posse, sine patris et caeremoniis, a quocumque et in quocumque loco, etsi facile haberi posset sacerdos vel parochus: si autem esset notoria, publice a debito sacerdote esset Baptismus ministrandus, cum debitis caeremoniis. Ita Gobat, Quintad, Joannes Marin, etc.

58. Dum autem Baptismus est incertus, dummodo sit probabilis, dicit Dicastillo, posse alia suscipi interim sacramenta ex quibus detrimentum aliis nequeat provenire; puta Eucharistiam, Poenitentiam etc.; nullatenus autem Ordinem. Verum; uti dictum est, cum prudens oriatur dubium de Baptismi validitate, non est in his tricis permanendum, sed certus quamprimum suscipiendus Baptismus.

ARTICULUS II.

De Definitione Baptismi.

THESIS X

Baptismus physice definitur: Lavaeum aquae sub praescripta verborum forma cum debita intentione; metaphysice autem, est: Sacramentum spiritualis regenerationis in Christo.

59. I.^o Pars prob. Sacramenta constant physice materia et forma, nec non ministri intentione, ut dictum est, Disq. I. de Sacram. in Gen. nn. 75, 94. Ergo definitio physica Baptismi debet ejusmodi constitutiva comprehendere: atqui dicta definitio, *Lavaeum aquae* etc. explicat materiam, formam et intentionem: ergo.

II.º Pars prob. Definitio rei metaphysica genus ipsius et differentiam declarare debet. Sed dum Baptismus *sacramentum dicitur*, explicatur genus ipsius: et per illa verba, *spiritualis regenerationis in Christo*, elucet differentia: ergo.

60. Dices: nequit causa per suum constitui effectum. Sed spiritualis regeneratio est effectus Baptismi: ergo non est ipsius constitutum.

Resp. Dist. *maj.* Causa, cujus esse est absolutum, nequit constitui per effectum; conc. Si esse causae est relativum; subd. Causa relativa nequit constitui per effectum, adaequate; conc. *maj.* Inadequate nego. Nemp sacramenta sunt signa, ideoque habent esse relativum, et constituuntur subjecto, fundamento et termino;

sunt autem signa practica, seu efficiunt id quod significant, id est suum terminum.

Inst. Causa ut agat debet existere; si ergo causa relativa suo constituitur termino et effectu, hic debet existere antequam fiat.

Resp. Dist. *conseq.* Debet existere *physice*, antequam fiat; nego, Debet existere *moraliter*, seu ut significatus, et *potens significari; conc. conseq.*

CAPUT IV.

De Necessitate Baptismi.

ARTICULUS I.

De Baptismo fluminis.

THESIS XI.

Excepto casu martyrii, Baptismus est necessarius necessitate medii: adultis, nempe in re, vel in voto; parvulis autem in re.

61. *Nota.* 1.º Dicimus, excepto casu martyrii; nam quae sint martyrii privilegia, postea dicendum.

II.º Necessitas medii a praecepti necessitate in eo differt; quod illa profuat ex hoc, quod finis indigeat medio, seu via, ut possit adipisci, et unum tantum sit hoc medium, unica via: sic lux est ad videndum necessaria. Necessitas praecepti in eo tantum nititur, quod res aliqua sit sub gravi mandata, et nequit, consequenter, culpabiliter omitti, sine detrimento salutis. Unde ex simplici et sola absentia rei necessariae *tamquam medii*, impeditur finis, seu salus: e contra, non ex simplici absentia, sed ex culpabili carentia rei necessariae *tamquam praeceptae*, amittitur salus.

III.º Necessitatem Baptismi, post Wicleffum, negarunt non pauci protestantes, cum Zwinglio, Bucero, Calvino, etc. Aliqui autem catholici, cum Gersone et Cajetano, existimarunt, infantes posse, per votum Baptismi a parentibus habitum, assequi salutem; quod communiter ut doctrinae fidei dissonum rejicitur, et Pius V. mandavit talem opinionationem a Commentariis Cajetani expungi.

62. Prob. thesis 1.º Concil. Milevit. et Conc. Carthag., ab Ecclesia approbata, decreverunt: can. 2. «Quicumque parvulus recentes ab uteris matrum baptizandos negat... anath. sit.» Et in can. 3. «Nam cum Dominus dicat, *Nisi quis renatus fuerit ex aqua et Spiritu S., non intrabit in regnum coelorum*; quis catholicus dubitet participem fieri diaboli eum, qui cohaeres esse non meruit Christi?» Id quoque confirmavit Tridentinum (1): «Propter hanc enim regulam fidei ex traditione Apostolorum, etiam parvuli qui nihil peccatorum in semetipsis adhuc committere poterunt ideo in remissionem peccatorum veraciter baptizantur... *Nisi enim quis renatus fuerit ex aqua*» etc. Et iterum (2): «Translatio ab eo statu, in quo homo nascitur filius primi Adae in statum gratiae et adoptionis filiorum Dei per secundum Adam Jesum Christum... sine lavacro regenerationis, aut ejus voto, fieri non potest, sicut scriptum est: *Nisi quis renatus fuerit*» etc.

2.º Dominus absolute dixit: *Nisi quis renatus fuerit ex aqua et Spiritu S., non potest introire in regnum Dei* (3).

63. 3.º Ex SS. Patribus nonnullos exhibebimus. Irenaeus (4): «Omnes venit per semetipsum salvare: omnes, inquam, qui per ipsum renascuntur in Deum, infantes, et parvulos, et pueros, et juvenes, et seniores.» Tertullianus (5): «Nos pisciculi, secundum *ysa* nostrum, Jesum Christum, in aqua nascimur, nec aliter quam in aqua permanendo salvi sumus, Ita Quintilla monstruosissima... optime norat pisciculos necare, de aqua auferens.» S. Cyrillus Hieros. (6): «Neque si quis etiam virtutum operibus instructus, signaculum per aquam non recipiat, ille coelorum regnum ingressurus est. Audax videatur haec oratio, sed non mea: Jesus est qui hanc sententiam tulit.» Et iterum: «Si quis Baptisma non recipiat, salutem non habet; solis martyribus exceptis.» S. Ambrosius (7): «*Nisi quis renatus fuerit*... Utique nullum excipit, non infantem, non aliqua praeventum necessitate.» Et iterum (n. 79): «Nemo ascendit in regnum coelorum nisi per Baptismum.» S. Hieronymus (8): «Generatio spiritalis lavacro indiget salutari: *nullus enim mundus a corde, nec si unius quidem diei fuerit vita ejus*.» S. Augustinus (9): «Quisquis dixerit, quod in Christo vivificabuntur etiam parvuli, qui sine Sacramenti ejus participatione de vita exeunt, hic profecto et contra apostolicam praedicationem venit, et totam condemnat Ecclesiam, ubi propterea eum baptizandis parvulis festinatur et

(1) Sess. V, can. 4.—(2) Sess. VI, c. 4.—(3) Joan III 5.—(4) L. 2, c. 22, n. 4. (5) De Bapt. c. 1.—(6) Catech. 3, n. 4, 10.—(7) L. 2, de Abrah. c. II, n. 84.—(8) In Ezech. c. 16, 3.—(9) Ep. 28 ad Hier.